

Рейтинговий звіт LТSK 003-009

про оновлення кредитного рейтингу

Об'єкт рейтингування:	м. Луцьк
Тип рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Рейтингова дія:	оновлення
Дата визначення:	15.03.2007 р.
Дата оновлення:	24.06.2011 р.
Рівень кредитного рейтингу:	uaBB
Прогноз:	стабільний

Наданий в результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери **ua** у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Висновок рейтингового агентства щодо кредитного рейтингу

Кредитний рейтинг позичальника ґрунтується на результатах аналізу протягом 2010 року економічних та фінансових показників, даних щодо демографічної ситуації, стану ринку праці, інформації відносно боргових зобов'язань міста, наявної у розпорядженні комунальної власності та перспективних планах на майбутнє.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, наданій самим об'єктом рейтингової оцінки, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною. Рівень кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства.

Історія кредитного рейтингу

Дата	15.03.2007	22.10.2009	11.12.2009	23.07.2010	24.06.2011
Рівень рейтингу	uaBBB+	uaBBB+	uaBB	uaBB	uaBB
Прогноз	стабільний	негативний	негативний	стабільний	стабільний
Рейтингова дія	визначення	підтвердження зі зміною прогнозу та внесенням у Контрольний список	зниження зі збереженням прогнозу	підтвердження зі зміною прогнозу та виведенням з Контрольного списку	підтвердження

Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом **uaBB** характеризується кредитоспроможністю нижчою ніж достатня порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Висока залежність рівня кредитоспроможності від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Стабільний прогноз вказує на відсутність на поточний момент передумов для зміни рейтингу протягом року.

Рівень кредитного рейтингу м. Луцька підтримується:

- помірним рівнем бюджетної забезпеченості міста: у 2010 році розрахунковий обсяг доходів міського бюджету без урахування трансфертів на одного мешканця складає 1 456,2 грн. (у попередньому році – 1 104,0 грн.);
- покращенням окремих показників соціально-економічного розвитку міста, що позитивно впливає на збалансованість бюджету.

Рівень кредитного рейтингу м. Луцька обмежується:

- низьким рівнем виконання уточненого плану за доходами бюджету міста в 2010 році;
- збереженням залежності бюджету міста від дотації вирівнювання з Державного бюджету, відношення обсягу якої до доходів загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів у 2010 році становило 31,9% (у 2009 році – 14%);
- нижчим за середній по країні рівнем середньомісячної заробітної плати за одночасної залежності доходної частини бюджету міста від надходжень податку з доходів фізичних осіб (питома вага цього джерела в доходах загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів становить близько 62%);
- високим рівнем зношеності об'єктів інженерної, транспортної інфраструктури та житлового фонду міста, необхідністю здійснення значних капітальних вкладень у їхнє відновлення.

Резюме

Рейтинговий звіт розкриває основні зміни, які відбувалися протягом 2010 року в соціально-економічній та фінансовій сферах м. Луцька та оцінку (через процедуру оновлення рейтингу) їхнього впливу на спроможність Луцької міської ради виконувати свої боргові зобов'язання.

Соціальна сфера та економіка міста

Основні показники соціально-економічного розвитку міста протягом 2006-2010 рр. наведено нижче.

Динаміка основних показників соціально-економічного розвитку м. Луцька¹

Показник	Од. виміру	2006	2007	2008	2009	2010	Темп росту*, %
Чисельність наявного населення (на кінець періоду)	тис. осіб	206,5	207,6	209,3	210,8	211,8	100,5
Середньомісячна заробітна плата	грн.	907,6	1 196,5	1 592,0	1 580,0	1 850,0	117,1
Заборгованість з виплати заробітної плати (на кінець періоду)	млн. грн.	1 624,0	1,3	4,9	11,2	9,0	80,4
Обсяг реалізації продукції у відпускних цінах	млн. грн.	2 300,0	4 832,8	4 245,4	1 363,8	1 932,4	141,7
Інвестиції в основний капітал	млн. дол. США	617,5	1 020,0	1 374,2	552,5	488,2	88,4
Прямі іноземні інвестиції (на кінець періоду)	млн. дол. США	223,4	323,7	321,3	190,2	210,2	110,5
Зовнішньоторговельний оборот	тис. кв. м	640,7	1 001,7	1 082,2	244,5	326,9	133,7
Введено в експлуатацію житла	млн. грн.	59,2	72,9	74,9	14,6	6,7	45,7
Обсяг роздрібного товарообороту	млн. грн.	1 102,4	3 194,6	2 374,2	1 831,2	2 208,1	108,2

* відношення показнику за 2010 рік до показнику за відповідний період 2009 року

Джерела: Виконавчий комітет Луцької міської ради, ГУС у Волинській області

Населення, трудові ресурси та ринок праці

Протягом останніх років у м. Луцьку спостерігалась позитивна динаміка чисельності наявного населення, яка забезпечувалась за рахунок як міграційного, так і природного приросту. На кінець 2010 року чисельність наявного населення міста складала 211,8 тис. осіб. Ситуація на ринку праці Луцька у 2010 році мала позитивні зрушення, проте залишається досить складною. Середньомісячна заробітна плата збільшилась, хоча і перебуває на нижчому рівні за загальноукраїнський. Протягом року в місті зберігалася практика застосування підприємствами вимушених відпусток та скорочень робочого часу, однак обсяг заборгованості за виплатами заробітної плати знизився на 20%. Проблеми на ринку праці міста негативно впливають на динаміку наповнення міського бюджету – надходження податку з доходів фізичних осіб у 2010 році склали 85,6% уточненого річного плану.

¹ Деякі кількісні данні, які аналізуються в звіті, наведені після відповідного округлення. У зв'язку з цим значення одних і тих же показників, які наводяться в звіті більше одного разу, можуть не збігатися, а підсумкові значення окремих показників можуть не відповідати арифметичній сумі їх складових.

Промисловий комплекс

В промисловому комплексі Луцька, який залишається однією з найбільш важливих галузей господарського комплексу міста, протягом 2010 року домінували позитивні тренди. Про це свідчить зростання обсягу реалізації промислової продукції та зовнішньоторговельного товарообороту. Останній за підсумками 2010 року збільшувався за рахунок як експортної, так і імпортової складових, чому сприяла активізація ділової активності та покращення попиту на внутрішньому та зовнішньому ринках.

Незважаючи на певне погравлення динаміки розвитку промислового комплексу міста, роль промислових підприємств у наповненні доходної частини місцевого бюджету суттєво зменшилась, порівняно з 2006-2008 рр. Передусім, це відбулося у зв'язку з погіршенням результатів господарської діяльності ПАТ «АК «Богдан Моторс». Як наслідок підприємство втратило статус одного з найбільших платників податків до місцевого бюджету, що негативно вплинуло на рівень бюджетної забезпеченості міста та кредитоспроможність органу місцевого самоврядування.

Інвестиційно-будівельна діяльність

У 2010 році продовжувалось зниження інвестиційної активності у м. Луцьку. Так, зниження обсягів інвестицій в основний капітал у 2010 році склало 22,8%, а обсяги введення в експлуатацію за 2010 рік зменшились на 45,9%. У той же час місто Луцьк у 2010 році є досить привабливим для іноземних інвесторів, про що свідчить приріст у 2010 році обсягу прямих іноземних інвестицій. Значні обсяги іноземного капіталу припадають на промислові підприємства, зокрема, у галузях машинобудування та хімічної промисловості.

Житлово-комунальне господарство

Житлово-комунальному господарству м. Луцька притаманна низка проблем, типових для переважної більшості міст України. Це зношеність основних засобів, необхідність реконструкції об'єктів житлового фонду та покращення фінансового стану підприємств ЖКГ. З метою здійснення капітальних вкладень у сфері дорожнього господарства та будівництва Луцькою міською радою у 2007-2009 рр. було здійснено три запозичення до бюджету розвитку загальним обсягом 50 млн. грн. Платіжна дисципліна населення міста у частині сплати за житлово-комунальні послуги протягом 2010 року практично не змінилась та перебуває на досить високому рівні – як і раніше, особові рахунки сплачуються на рівні, близькому до 100% від суми нарахувань. Обсяг заборгованості за спожиті житлово-комунальні послуги протягом 2010 року зріс, проте у розрахунку на одного мешканця залишається на помірному рівні.

Комунальна власність та земельні відносини

Міська влада використовує земельні та майнові ресурси для наповнення загального фонду бюджету міста. Протягом 2010 року до бюджету м. Луцька надійшло 16,4 млн. грн. орендної плати за землю та цілісні майнові комплекси. Порівняно з показником попереднього року, сукупний обсяг надходжень орендної плати за землю та за об'єкти комунальної власності збільшився на 15,5% та сформував 6,6% доходної частини загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів.

Луцька міська рада у 2010 році активізувала зусилля у напрямі залучення коштів від продажу майна та землі, зважаючи на необхідність акумулювання коштів, необхідних для погашення реструктуризованого запозичення до бюджету розвитку. Загалом до бюджету розвитку було акумульовано доходів від операцій з капіталом обсягом 5,8 млн. грн., у 1,5 рази більше за показник попереднього року. Водночас виконання планових показників на рівні, значно меншому за 100%, свідчить про дуже повільне відновлення платоспроможного попиту на комунальне майно та земельні ресурси.

Бюджет міста

Для повного та всебічного вивчення фінансових показників бюджет м. Луцька був представлений у форматі бюджетного балансу в таблиці нижче.

Бюджет м. Луцька у 2008-2010 рр. у форматі бюджетного балансу, тис. грн.

Показник	2008			2009			2010		
	заг. фонд	спец. фонд	всього	заг. фонд	спец. фонд	всього	заг. фонд	спец. фонд	всього
Операційні надходження	382 901,1	51 239,5	434 140,6	380 871,8	71 080,1	451 952,0	478 244,2	74 283,2	552 527,4
Операційні видатки	383 874,0	49 063,5	432 937,5	393 973,5	68 195,1	462 168,6	495 008,9	65 799,3	560 808,2
Операційний баланс	-972,9	2 176,0	1 203,1	-13 101,7	2 885,0	-10 216,6	-16 764,7	8 483,9	-8 280,8
Фінансовий дохід	4 678,3	13,7	4 692,0	170,8	11,1	181,9	0,0	8,6	8,6
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	2 223,1	0,0	2 223,1	5 790,4	0,0	5 790,4	6 731,3	0,0	6 731,3
Фінансовий баланс	2 455,2	13,7	2 468,9	-5 619,6	11,1	-5 608,5	-6 731,3	8,6	-6 722,6
Поточний баланс	1 482,3	2 189,7	3 672,0	-18 721,3	2 896,1	-15 825,1	-23 496,0	8 492,5	-15 003,5
Капітальні надходження	5 218,4	26 087,2	31 305,6	20,3	8 941,3	8 961,6	30,5	16 054,9	16 085,4
Капітальні видатки	19 880,0	82 302,9	102 182,9	7 787,4	18 179,6	25 967,0	6 273,5	18 299,6	24 573,1
Капітальний баланс	-14 661,6	-56 215,7	-70 877,3	-7 767,1	-9 238,3	-17 005,4	-6 242,9	-2 244,8	-8 487,7
Баланс після капітальних видатків	-13 179,3	-54 026,0	-67 205,3	-26 488,4	-6 342,1	-32 830,5	-29 738,9	6 247,7	-23 491,2
Надання пільгових кредитів (з урахуванням повернення)	0,0	13,7	13,7	0,0	-42,3	-42,3	0,0	-44,0	-44,0
Профіцит/дефіцит	-13 179,3	-54 039,7	-67 219,0	-26 488,4	-6 299,8	-32 788,2	-29 738,9	6 291,8	-23 447,1
Фінансування	13 179,3	54 039,7	67 219,0	26 488,4	6 299,8	32 788,2	-29 738,9	6 291,8	-23 447,1
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Департамент фінансів та бюджету Луцької міської ради

Ліквідність бюджету перебуває на низькому рівні. За наслідками виконання загального фонду бюджету м. Луцька у 2010 році цей показник склав 0,6% (проти 0,5% за наслідками виконання бюджету за відповідним фондом у 2009 році), за спеціальним – 3,7% (на рівні попереднього року).

Виконання доходної частини бюджету міста

Протягом 2010 року доходна частина бюджету м. Луцька зросла на 23,3%. Це вплинуло на покращення рівня бюджетної забезпеченості міста, який у розрахунку на 1 мешканця складає 1 456,2 грн., хоча і залишається меншим за середній показник по країні.

Основним джерелом доходної бази м. Луцька є надходження податку з доходів фізичних осіб, які у 2010 році формували понад 62% загальних доходів бюджету без урахування трансфертів. Виконання уточненого річного плану за цим податком на рівні 85,6% негативно вплинуло на динаміку доходів бюджету міста в цілому. Плата за землю продовжує формувати основну частину власних доходів бюджету міста. Незважаючи на те що, порівняно з попереднім роком, фактичні обсяги надходжень за цим джерелом зросли, виконання планового показнику в 2010 році було на рівні 95%.

Протягом року спостерігалася позитивна динаміка виконання більшості основних джерел формування спеціального фонду бюджету міста, зокрема таких статей як «Податок на власність» та «Власні надходження бюджетних організацій». У той же час, спостерігалась повільна динаміку надходжень до бюджету розвитку спеціального фонду через що розрахунки за реструктуризованим борговим зобов'язанням відбувались з деяким відставанням від графіку, однак станом на 01.01.2011 р. Луцька міська рада у повному обсязі здійснила погашення.

Виконання видаткової частини бюджету міста

Затверджений на 2010 рік план за видатками без урахування трансфертів до бюджетів інших рівнів та коштів, що передаються до спеціального фонду, було виконано за підсумками 2010 року в повному обсязі, що було пов'язано зі збільшенням відрахувань на основні видаткові статті. У той же час недовиконання у повному обсязі планових обсягів видатків за окремими видатковими статтями бюджету, віднесеними до основних, мало наслідком збільшення обсягу кредиторської заборгованості бюджету міста до 21,7 млн. грн. станом на 01.01.2011 р., погашення якої створюватиме додаткове навантаження на бюджет міста.

У 2010 році тривали тенденції попереднього року щодо спрямування коштів бюджету міста переважно на захищені статті видатків та окремі першочергові поточні витрати. Така динаміка зумовлювалась з одного боку високими темпами зростання окремих видаткових статей, а з іншого – необхідністю спрямування значної частини коштів бюджету розвитку на погашення основної суми боргу. Слід зазначити, що порівняно з 2009 роком у звітному періоді спостерігалось збільшення обсягу капітальних видатків. Проте, порівняно з 2007-2008 рр., питома вага цього показника в загальних видатках залишається невеликою.

Боргові зобов'язання міста

Пряме боргове навантаження м. Луцька (питома вага прямого боргу у структурі обсягу доходної частини міського бюджету без урахування трансфертів за підсумками 2010 року) складає 31,5%. З урахуванням невисокого рівня виконання плану за доходами в 2010 році, показник прямого боргового навантаження Луцької міської ради знаходиться на високому рівні. Також у 2011 році значно виросла прострочена кредиторська заборгованість комунальних підприємств, що призвело до підвищення рівня консолідованого боргового навантаження.

У видатковій частині загального фонду міського бюджету на 2011 рік закладено 5,3 млн. грн. витрат на обслуговування прямого боргу міста, що становить 100% від платежів за графіками. За рахунок спеціального фонду планується спрямувати 10 млн. грн. на погашення боргового зобов'язання за облигаціями серії В, яке мало відбутись 27.04.2011 р. На цю дату виплачено 4 млн. грн., а решту реструктуризовано і планується до погашення наприкінці 2011 року.

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг м. Луцька підтверджено на рівні **uaBB**, прогноз «стабільний».

Голова рейтингового комітету

О.К. Самойлова

Старший фінансовий аналітик

І. А. Веремєнко

Агрегований бюджет міста Луцька за 2006-2010 рр., тис. грн.

Показник	2006	2007	2008	2009	2010
Податкові надходження	131 241,2	195 847,9	257 399,6	231 867,4	258 828,9
Платежі, штрафи та інші операційні надходження	17 381,7	22 820,1	28 828,2	34 084,3	43 728,1
Отримані трансферти без урахування внутрішніх трансфертів та трансфертів до спеціального фонду	89 791,7	130 067,1	147 912,8	186 000,2	249 970,4
Операційні надходження всього	238 414,6	348 735,1	434 140,6	451 952,0	552 527,4
Поточні видатки	160 657,7	218 139,2	293 688,9	310 297,9	387 953,4
Субсидії та поточні трансферти	52 939,0	103 688,2	139 248,6	151 870,7	172 854,8
Операційні видатки всього	213 596,7	321 827,4	432 937,5	462 168,6	560 808,2
Операційний баланс	24 817,9	26 907,6	1 203,1	-10 216,6	-8 280,8
Фінансовий дохід	97,9	1 608,3	4 692,0	181,9	8,6
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	0,0	394,5	2 223,1	5 790,4	6 731,3
Фінансовий баланс	97,9	1 213,8	2 468,9	-5 608,5	-6 722,6
Поточний баланс	24 915,8	28 121,4	3 672,0	-15 825,1	-15 003,5
Капітальні надходження	15 642,7	53 515,0	17 518,4	3 861,6	5 851,4
Субсидії та трансферти на здійснення капітальних видатків	11 547,4	23 222,5	13 787,2	5 100,0	10 233,9
Капітальні надходження всього	27 190,1	76 737,5	31 305,6	8 961,6	16 085,4
Капітальні видатки	34 321,9	65 138,0	90 030,7	20 697,8	19 885,5
Капітальні трансферти без трансфертів до бюджету розвитку	1 241,6	7 887,3	5 853,8	5 269,2	787,6
Капітальні трансферти до бюджету розвитку	7 575,0	11 072,7	6 298,4	0,0	3 900,0
Капітальні видатки всього	43 138,5	84 098,0	102 182,9	25 967,0	24 573,1
Капітальний баланс	-15 948,4	-7 360,5	-70 877,3	-17 005,4	-8 487,7
Баланс після капітальних видатків	8 967,4	20 760,9	-67 205,3	-32 830,5	-23 491,2
Надання пільгових кредитів громадянам на будівництво житла (з урахуванням повернення)	320,0	0,0	13,7	-42,3	-44,0
Профіцит/дефіцит	8 647,4	20 760,9	-67 219,0	-32 788,2	-23 447,1
Фінансування	8 647,4	-20 760,9	67 219,0	32 788,2	23 447,1
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Департамент фінансів та бюджету Луцької міської ради

Фінансування бюджету м. Луцька у 2006-2010 рр., тис. грн.

Показник	2006	2007	2008	2009	2010
Профіцит/дефіцит	-8 647,4	20 760,9	-67 219,0	-32 788,2	-23 447,1
Фінансування	-8 647,4	-20 760,9	67 219,0	32 788,2	23 447,1
Зміни залишків	-9 255,7	7 739,1	2 919,3	-2 202,6	-255,0
• залишок на початок року	5 230,9	14 486,6	6 747,5	3 828,2	6 030,9
• залишок на кінець року	14 486,6	6 747,5	3 828,2	6 030,8	6 285,9
Зміни обсягів депозитів та цінних паперів, що використовуються для управління ліквідністю	0,0	-38 500,0	34 329,2	600,8	1 115,7
• повернення коштів з депозитів або пред'явлення цінних паперів	0,0	32 000,0	174 645,8	600,8	1 115,7
• розміщення коштів на депозитах або придбання цінних паперів	0,0	70 500,0	140 316,6	0,0	0,0
Фінансування за рахунок коштів єдиного казначейського рахунку	0,0	0,0	0,0	26 390,0	30 616,5
• одержано	0,0	0,0	0,0	209 309,2	201 718,4
• повернено	0,0	0,0	0,0	182 919,2	171 101,9
Фінансування за борговими операціями	0,0	10 000,0	30 000,0	8 000,0	-8 000,0
• запозичення	0,0	10 000,0	30 000,0	10 000,0	0,0
• погашення	0,0	0,0	0,0	2 000,0	8 000,0
Інші розрахунки	608,3	0,0	-29,5	0,0	-30,0
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Департамент фінансів та бюджету Луцької міської ради